

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Zmaga Ljudske fronte -
zmaga ljudstva

eto VI. - št. 175 a

Izhaja vsak dan razen ob ponedeljkih

Ljubljana, sreda, 14. novembra 1945

Mesečna naročnina Din 40.-

Cena Din 1.-

Mogočna izpoved zmagovitega ljudstva za Osvobodilno fronto

V Sloveniji je glasovalo 92 odstotkov volivnih upravičencev. Liste Osvobodilne fronte so dobile 85 odstotkov glasov.

LJUBLJANA-MESTO

	Volivnih uprav.	Oddanih glasov	Zvezna lista	Brez liste	Federalna lista	Brez liste
Okrožna mesto Ljubljana	90.946	81.556	75.819	5.820	76.007	5.701
I. volivni okraj: Center, Vič, Rakovnik	30.748	29.911	27.640	2.288	27.804	2.189
II. volivni okraj: Bežigrad, Ježica, Šiška, St. Vid	23.182	22.890	25.579	1.315	21.603	1.290
III. volivni okraj: Moste, D. M. v Polju	29.505	28.827	26.600	2.217	26.600	2.222
		96,0%	92,2%	7,8%	92,2%	7,8%

LJUBLJANSKO OKROŽJE

	Volivnih uprav.	Oddanih glasov	Zvezna lista	Brez liste	Federalna lista	Brez liste
Ljubljana-okol.	31.273	30.199	26.558	3.641	26.328	3.871
Kranj-Skofja Loka	51.180	47.989	42.324	5.665	41.985	6.005
Grosuplje	17.105	15.685	12.861	2.824	12.834	2.851
Notranjska	27.211	26.107	25.133	970	24.935	1.166
Jesenice	35.297	34.082	32.347	1.735	32.159	1.923
Kamnik	26.809	25.836	21.838	3.998	21.255	4.431
Celotno okrožje	188.375	179.745	161.061	18.683	159.495	20.247
		95,42%	89,61%	10,39%	88,74%	11,26%

CELJSKO OKROŽJE

	Volivnih uprav.	Oddanih glasov	Zvezna lista	Brez liste	Federalna lista	Brez liste
Okraj Konjice	10.127	9.865	9.106	759	8.908	957
Okraj Šmarje	17.931	16.612	14.752	1.860	14.685	1.927
Okraj Trbovlje	26.761	26.416	25.228	1.188	24.699	1.717
Okraj Šoštanj	20.694	19.949	18.274	1.675	18.274	1.675
Okraj Goranji grad	9.436	9.143	8.357	786	8.203	950
Okraj Celje	52.094	50.534	45.986	4.548	45.481	5.053
Okrožje povprečno	137.043	132.519	121.703	10.816	120.250	12.297
		96,5%	91,5%	8,5%	90,3%	9,7%

MARIBORSKO OKROŽJE

	Volivnih uprav.	Oddanih glasov	Zvezna lista I.	Zvezna lista II.	Brez liste	Federalna lista	Brez liste
Maribor-mesto	53.246	51.050	20.252	6.047	4.751	26.101	4.925
Okraj Ptuj	37.580	29.665	12.768	7.883	9.014	20.012	9.653
Okr. Maribor-levi breg	27.341	22.616	43.04%	26.57%	30.39%	62,83%	32,12%
Okr. Maribor-desni breg	30.671	27.655	9.624	9.096	8.937	16.251	9.400
Okraj Ljutomer	18.005	15.605	5.365	4.512	5.725	9.257	6.344
Okraj Prevalje	15.363	14.052	8.660	3.277	2.097	11.717	2.348
Okraj Radgona	15.985	12.671	61.62%	38.38%	14.92%	83,38%	16,63%
Okraj Lendava	21.190	16.220	7.419	8.757	7.023	9.242	7.700
Okraj Murska Sobota	41.155	35.390	25.250	10.140	43.50%	56,40%	43,60%
Okrožje povprečno	240.334	204.882	137,916	66,966	84,00%	67,20%	32,80%

NOVOMEŠKO OKROŽJE

	Volivnih uprav.	Oddanih glasov	Zvezna lista	Brez liste	Federalna lista	Brez liste
Okraj Crnomelj	15.546	12.937	12.228	708	11.995	941
Okraj Kočevje	12.774	12.077	11.378	699	11.243	834
Okraj Novo mesto	25.058	21.946	18.026	3.917	17.650	4.284
Okraj Krško	38.456	35.462	27.846	7.589	27.106	8.356
Okraj Trebnje	15.554	11.940	8.771	3.169	8.327	3.563
Celotno okrožje	105.388	94.362	78.249	16.082	76.396	17.978
		91,27%	82,92%	17,08%	80,95%	19,07%

KANDIDATI, IZVOLJENI V LJUBLJANI

Po podatkih, ki smo jih zbrali že pred uradnimi poročili, so dobili kandidati Ljudske fronte v Ljubljani naslednje število glasov:

V I. volivnem okraju (Center, Vič, Rakovnik) je bil izvoljen maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito in njegov namestnik predsednik Narodne vlade Slovenije Boris Kidrič s 24.640 glasovi ali 92,7% glasov.

V II. volivnem okraju (Bežigrad, Ježica, Šiška, St. Vid) je bil izvoljen podpredsednik Zvezne vlade Edvard Kardelj in njegov namestnik minister Narodne vlade Slovenije dr. Ferdo Kozak s 25.579 glasovi ali 94,1% glasov.

V III. volivnem okraju (Tabor, Moste, Polje) je bil izvoljen podpredsednik Narodne vlade Slovenije dr. Marjan Breclj in njegov namestnik Joško Gorjane s 26.600 glasovi ali 92,2% glasov.

Volivni rezultati

Tanjug, Beograd, 13. novembra: Po sedaj še nepopolnih podatkih so doslej znani iz volitev 11. novembra sledeči izidi:

Srbija:

Beograjsko okrožje: Vpisanih: 247.529, glasovalo: 222.753, za Ljudsko fronto: 185.428, za skrinjico brez liste pa 39.305.

Pirotsko okrožje: Vpisanih: 88.275, glasovalo: 73.202, za Ljudsko fronto: 60.842, za skrinjico brez liste pa 12.560.

Okrožje Sabac: Vpisanih: 156.521, glasovalo: 86.083, za Ljudsko fronto: 77.886, za skrinjico brez liste pa 8.199.

Okrožje Prokuplje: Vpisanih: 84.970, glasovalo: 71.809, za Ljudsko fronto: 65.187, za skrinjico brez liste pa 6.622.

Niško okrožje: Vpisanih: 167.741, glasovalo: 155.184, za Ljudsko fronto: 115.190, za skrinjico brez liste pa 21.994.

Užiško okrožje: Vpisanih: 100.258, glasovalo: 83.501, za Ljudsko fronto: 75.994, za skrinjico brez liste pa 7.507.

Leskovaško okrožje: Vpisanih: 119.168, glasovalo: 106.515, za Ljudsko fronto: 98.499, za skrinjico brez liste pa 8.016.

Zaječarsko okrožje: Vpisanih: 207.609, glasovalo: 167.806, za Ljudsko fronto: 155.616, za skrinjico brez liste pa 14.190.

Vranjsko okrožje: Vpisanih: 116.235, glasovalo: 101.111, za Ljudsko fronto: 89.676, za skrinjico brez liste pa 11.435.

Jagodniško okrožje: Vpisanih: 148.568, glasovalo: 91.779, za Ljudsko fronto: 78.271, za skrinjico brez liste pa 13.506.

Valjevsko okrožje: Vpisanih: 115.296, glasovalo: 71.431, za Ljudsko fronto: 62.946, za skrinjico brez liste pa 8.485.

Celotno je bilo vpisanih: 1.743.760, glasovalo: 1.364.689, za Ljudsko fronto: 1.201.873, za skrinjico brez liste pa 162.814.

Makedonija:

Kavadar: Vpisanih: 4141, odsotnih: 704, glasovalo: 3539, za listo Ljudske fronte: 3334, za skrinjico brez liste 25, za Dom narodov: 3334, za skrinjico brez liste 25.

Kruševo - mesto: Vpisanih: 2454, glasovalo 1923, za listo Ljudske fronte: 1865, za skrinjico brez liste 60, za Dom narodov: 1865, za skrinjico brez liste pa 60.

Okraj Kruševo: vpisanih: 15.882, odsotnih: 2750, glasovalo: 11.147, za listo Ljudske fronte: 11.023, za skrinjico brez liste: 124, za Dom narodov: 10.891, za skrinjico brez liste pa 156.

Brus: Vpisanih: 12.281, glasovalo za listo Ljudske fronte: 9975, za skrinjico brez liste: 952, za Dom narodov: 9275, za skrinjico brez liste pa 952.

Štip z okrajem Radovištem: Vpisanih: 31.602, odsotnih: 2885, glasovalo: 28.507, za listo Ljudske fronte: 27.778, za skrinjico brez liste 1008, za Dom narodov: 27.665, za skrinjico brez liste pa 1034.

Kumanovo - mesto: Vpisanih: 12.483, glasovalo: 10.246, odsotnih: 1673, glasovalo ni 553, za listo Ljudske fronte glasovalo: 9480, za skrinjico brez liste 774, za Dom narodov: 9552, za skrinjico brez liste pa 715.

Okraj Kumanovo: Vpisanih: 30.174, glasovalo: 24.613, odsotnih: 2554, glasovalo ni: 3207, za listo Ljudske fronte: 21.952, za skrinjico brez liste: 2872, za Dom narodov: 2019, za skrinjico brez liste pa 2582.

Okraj Kratovo: Vpisanih: 9556, glasovalo: 8559, odsotnih: 974, za listo Ljudske fronte: 7938, za skrinjico brez liste: 218, za Dom narodov: 7936, za skrinjico brez liste pa 220.

Kriva Palanka z okrajem: Vpisanih: 17.456, glasovalo: 14.300, odsotnih: 2505, za listo Ljudske fronte: 13.203, za skrinjico brez liste: 1068, za Dom narodov: 13.247, za skrinjico brez liste pa 1073.

Djevdjelija - Valandovo: Vpisanih: 24.531, odsotnih: 3235, glasovalo: 21.123, za listo Ljudske fronte: 20.683, za skrinjico brez liste pa 439.

Kočane in Zlečivo z okrajem: Vpisanih: 28.019, odsotnih: 3627, glasovalo: 24.026, za listo Ljudske fronte: 22.419, za skrinjico brez liste 1607, za Dom narodov: 22.480, za skrinjico brez liste pa 1545.

Strumiški okraj: Vpisanih: 26.887, odsotnih: 3946, glasovalo: 22.913, za listo Ljudske fronte: 22.145, za skrinjico brez liste 768, za Dom narodov: 21.470, za skrinjico brez liste pa 773.

Carevo z okrajem: Vpisanih: 21.403, odsotnih: 2647, glasovalo: 18.273, za skrinjico brez liste 1905, za Dom narodov: 16.302, za skrinjico brez liste pa 1932. (Sem spadata tudi kraja Berovo in Pehčevo.)

Ljubljančani in Ljubljančanke!

Danes ob 19. uri bo Ljubljana proslavila veličastno zmago Ljudske Fronte Jugoslavije in še posebej zmago Osvobodilne fronte in Ljubljane. V ta namen se zberimo pred Magistratom na najbolj slavnosten način, od koder bo po prečitaniu volivnih rezultatov, po nagovorih predstavnikov narodnega odbora in množičnih organizacij Osvobodilne fronte obhod po mestu, in sicer po Stritarjevi ulici, Prešernovi, Aleksandrovi, Bleiweisovi in mimo vladne palače na Kongresni trg. - Naj bo ta proslava dostojna te naše najbolj veličastne in odločilne zmage.

KANDIDATI, IZVOLJENI V LJUBLJANSKEM OKROŽJU

Iz dosedanjih poročil je razvidno, da je bil v volivnem okraju Ljubljana-okolje izvoljen za poslanca v Zvezno skupščino general-major Ivan Maček - Matija in njegov namestnik kmet Tone Zupančič - Silvo.

V okraju Kamnik je bil izvoljen kmet Andrej Bohine in njegov namestnik delavec Anton Šturm.

V okraju Kranj-Skofja Loka je bil izvoljen minister Tone Fajtar in njegov

namestnik mesarski pomočnik Miran Košmelj - Milenko.

V okraju Grosuplje je bil izvoljen učitelj Franc Kimovec - Žiga in njegov namestnik kmet Ivan Hrovat.

V okraju Jesenice je bil izvoljen delavec Aleš Jelenc in njegov namestnik absolvent abiturientskega tečaja Albin Jakopič - Kajtimir.

V okraju Notranjska je bil izvoljen delavec Matevž Hacc in njegov namestnik polkovnik Rado Pehaček.

KANDIDATI, IZVOLJENI V CELJSKEM OKROŽJU

Poročali smo že, da je bil izvoljen v volivnem okraju Celje in okolice minister NVS Franc Leskošek in njegov namestnik kmet Alojzij Suša; v okraju Trbovlje rudar Miha Marinko in njegov namestnik soboslikar Alojzij Osepč; v okraju Šmarje pri Jelšah Franc Svetek, podpredsednik Glavnega odbora ESZDN. Po novih sporočilih iz celjskega okrožja pa sledi, da je bil v okraju Goranji grad izvoljen Vipotnik Albin, ključavničar, z namestnikom Zupanom Antonom (5.246

glasov), dočim je drugi kandidat Nareks Franc dobil 3.121 glasov.

V okraju Slovenske Konjice je bil izvoljen podpolkovnik Kovačič Ivan-Elenko z namestnikom Selih-om Ivanom (6.900 glasov), drugi kandidat Lubej Karel pa je dobil 2.900 glasov.

V okraju Šoštanj je bil izvoljen župnik Lampret Jože z namestnikom Bratovškom Antonom (13.200 glasov), a drugi kandidat Košan Ivan je dobil 4.000 glasov.

KANDIDATI, IZVOLJENI V MARIBORSKEM OKROŽJU

V okraju Ptuj je izvoljen za poslanca zvezne skupščine kandidat Jurančič Jože z namestnico Sagadin Tončko (12.768 glasov); kandidat Majcen Franc, ki se je vezal na okrožno listo v okraju, je dobil 7.883 glasov.

V okraju Maribor-levi breg je bil izvoljen za poslanca Majhen Lado, z namestnikom Zalaznikom Francetom (7.827 glasov), dočim je drugi kandidat Zorko Edo dobil 4.592 glasov.

V okraju Ljutomer je bil izvoljen Ribič Ivan z namestnikom Pušenjakom Radotom (5.363 glasov), a drugi kandidat Kolar Vilko je dobil 4.512 glasov.

V okraju Prevalje je bil izvoljen Kpnar Lovro z namestnikom Skerlovnik Ivanom (8.660 glasov), drugi kandidat Doberšek Karel pa je dobil 5.277 glasov.

V okraju Maribor-desni breg je bil izvoljen dr. Šnuderl Maks z namestnico Levacih Marijo (9.624 glasov), drugi kandidat Hojnik Fran pa je dobil 9.096 glasov.

V samem Mariboru-mestu je bil izvoljen minister NVS Polič Zoran z namestnikom Gričarjem Jožetom (20.252 glasov), drugi kandidat Lapajne Stan-ko pa je dobil 6.047 glasov.

V okraju Murska Sobota je bil izvoljen Miško Kranjec z namestnikom Šifterjem Jožetom.

V okraju Radgona je bil izvoljen Kocbek Jože z namestnikom Markovičem Antonom.

V okraju Dolnja Lendava je bil izvoljen Godina Ferdo z namestnikom Rapušo Ludvikom.

KANDIDATI, IZVOLJENI V NOVOMEŠKEM OKROŽJU

Kot smo poročali že v redni številki, so po dosedanjih podatkih v novomeškem okrožju izvoljeni v Zvezno skupščino sledeči kandidati: podpolkovnik Franc Hočevar z namestnikom Fortunom Jožetom za okraj Crnomelj; minister NVS Janez Hribar z namestnikom Jazbecem Atožjom za

okraj Krško; duhovnik dr. Metod Mikuš z namestnikom Kordišem Francetom za okraj Kočevje; minister NVS Vida Tomšič z namestnikom Osolnikom Bogdanom za Novo mesto in podpolkovnik Jože Borštnar z namestnikom Ivanom Knezom za okraj Trebnje.

Zakaj smo volili vsi?

Nekdo je v teh dneh nekje zapisal: 11. novembra se je ves slovenski narod kot ena sama celota napotil, da napiše na stavo, ki si jo je zgradil v novi Jugoslaviji: To je moj dom, moje delo. Tu hočem živeti in urejati svoje življenje sam, nihče se ne sme tega nezakazno dotakniti.

Da, slovenski narod je 11. novembra z volivnimi kroglicami napisal te besede. Pokazal je svojo svobodno voljo, svojo moč, vero in zaupanje v prihodnost. Še nikdar v zgodovini ni volil tako, nikoli ni tako odločil sam.

Volitev v stari Jugoslaviji se je kljub vsemu priganjstvu udeleževalo le do 60% volivcev. Pri sedanjih volitvah je svobodno glasovalo do 90%, v večjih krajih tudi do 100% volivcev, in če pomislimo še na to, da je bilo zdaj še enkrat več volivnih upravičencev kot včasih, potem se mora vsakdo vprašati, zakaj je šlo ljudstvo v tako velikem številu na volišča.

Na to so odgovorili na nedeljskih volitvah ljudje sami.

Delavec iz litijske predilnice je takole odgovoril: »Mi smo že od nekdaj glasovali za republiko, za to novo Jugoslavijo. Nekdaj s štrajki, v osvobodilnem boju s puško in sedaj s kroglico.« Tovarniški delavec z Jesenice je dejal: »Tovarišu na volišču: Na takih volitvah še nisem bil. — Spominjam se volitev v prejšnjih časih. Ko sem se tistikrat vračal domov iz tovarn, sem na vsakih 200 korakov srečal agitatorje druge branže. Vsak je imel nož za »štibali« ali pa gorjačo in plakate. Takšne volitve so prej državo veljale težkih milijonov. Pa danes? Vsa volitev prispeva sam po svojih močeh in sami smo plačali priprave za volitve. Danes so kraji in volišča polni cvetja in zastav, česar vsega takrat ni bilo. Toda danes so tudi volitve same drugačne. Danes vem, zakaj volim. Zdej volim, da me ne bo nihče več metal na cesto, da me ne bodo pretepali žandarji, da bom lahko od svojega dela pošteno

živel, tako živel kot mi gre po mojem delu.« Tako je rekel delavec z Jesenice, podobno so si mislili delavci in rudarji vsepovsod. Za delo, za kruh in mir! Za to so volili.

In zakaj je šel kmet na volišče? Poljedelski delavec, kočar, bajtar in viničar? Haloški viničar je vedel, da s svojim glasom odloča o sebi, o svoji bodočnosti. Peter Kotnik je tako povedal, ki je odhajal z volišča: »Nihče ne ve, kam sem spustil kroglico. Toda na glas vsem povem: Ko sem glasoval za Ljudsko fronto, sem glasoval za agrarno reformo, da ne bom več tlačan, da bo trtje, ki ga bom jaz obdelal, zame rodilo!« — Prekmurski kmet je govoril: »Nikdar več nečemo grofov in njihovih valptov.« Kmet z Ljubljanskega polja je rekel: »Nova Jugoslavija me je rešila dolgov, za novo Jugoslavijo sem glasoval.« Junsko kmečko ljudstvo, ki je toliko žrtvovalo v osvobodilni vojni, je šlo na volišče zato, da ne bodo njihove žrtve zaman, da bo z njihovimi žulji obdelana zemlja njim rodila, ne njihovim izkoriščevalcem.

Naša mlada in hrabra vojska je na teh volitvah odločila o svoji novi državi tudi z volivnim glasom, kakor se je s puško borila zanj. Prvič je glasovala naša vojska. Naši borci so zato še z večjim ponosom volili. Toda ne samo zato, ker so prvi volili, temveč ker so se zavedali, da so prav oni s svojo borbo ustvarili svobodno Jugoslavijo in omogočili svobodne volitve. Nekdo je dejal: »Prej smo se tolkli s svinčenkami, sedaj pa se bomo proti vsem sovražnikom ljudstva borili s kroglicami — za svobodo naših narodov in neodvisnost Jugoslavije.« Naši invalidi iz osvobodilne borbe so prihajali na volišča, da s svojim glasovanjem utrdijo zmago ljudstva, za katero so žrtvovali kri in zdravje. »Nikdar ne bom pustil, da bi si iz moje krvi napravili korist ljudski škodljivci,« je rekel invalid iz Trnoveškega doma.

Materi in žene so na teh volitvah iz-

rekle svojo voljo, da hočejo same odločiti o svojem življenju in življenju svojih otrok. Tovarišica Kovačeva iz Vodmata je pripeljala svojega sina s seboj na volišče. Pokazala mu je kako je treba voliti, da bo znal, ko bo starejši: »Glej, prva skrinjica je za Ljudsko fronto, za maršala Tita. Vanjo bom spustila kroglico, da boš ti srečen.« — Bolni tovariš Kogej je s težavo prišel voliti. Dejal je: »Ni mi dalo miru doma, moral sem priti, da ostanem zvest oče svojemu sinu, ki je padel za našo svobodo, in da zagotovim njegovemu sinu lepše življenje.« — V Zagradcu je volila mati domobranca. Zakaj je volila ona? »Da mi ne bo nihče več zapeljeval svojih otrok, tovariš, sem prišla voliti. Zato, da ne bodo umirali naši sinovi v boju med seboj!«

Mnogi volivci so prihajali ali odhajali s podobnimi besedami z volišč. Vsakdo je z določeno mislijo vrge svoj kroglico v skrinjico. Interniranci in interniranke so volili, da ne bi njihovi sinovi in hčere nikoli več umirali po taboriških in trpeli strašne muke, kot so jih oni v tej vojni. Izobraženci so glasovali, da ne bodo več hlapi vladujočih strank, da bodo svobodni v svojem ustvarjanju, da bo njihovo delo res za ljudstvo, ko so oni sami sinovi tega ljudstva.

In končno si je vsakdo, delavec, kmet in izobraženeц, prav vsakdo ki je glasoval za Ljudsko fronto, dodal v mislih, ko je glasoval, še dve veliki besedi: za Trst in Primorsko! Tovariš Gaberčič, Tržačan, je dejal, ko je spustil kroglico: »Vem, da glasujem tudi za moj Trst, za naše morje!«

Ves slovenski narod ni šel na volišče še nikoli s tako zavestjo in s tako jasnim pogledom na bodočnost kakor 11. novembra. Minula osvobodilna vojna je bila za naše ljudstvo prelomnica v njegovem življenju. Osvobodilna vojna je postala vir njegove moči, temelj njegovega novega življenja. Bila je zrcalo, v katerem si je ljudstvo ogledalo svoje življenje nazaj in bila je pot, po kateri se je usmerilo v prihodnost. 11. novembra si je naše ljudstvo zgradilo s te poti široko cesto.

Maršal Tito na volišču

Na Dedinju je 45. volišče sedmega rajona. Okoli enajstih je pred voliščem vojska in mladina veselo plesala koroško kolo in prepevala, starejši ljudje in žene pa so potrpežljivo čakali, saj so vedeli, da bo tu, kjer so oni malo prej volili, volil največji sin naših narodov, heroj Josip Broz—Tito. Na vstopu v volišče je vse okrašeno. Velik transparent, na katerega so borci Jugoslovanske armade napisali: »Glasujemo za to, za kar smo se borili!« je razpet zraven okrašenih vrat.

Neenadoma je vse ljudstvo pred voliščem pričelo vzklikati: »Tito! Tito!«

Nekoliko minut pred dvanajsto uro je v spremstvu višjih oficirjev in svojih adjutantov prišel peš, z odločnim korakom k volišču maršal Jugoslavije Josip Broz Tito. Nasmehan in veder je pozdravil maršal mladino Beograda, ki je neprestano vzklikala: »Mi smo Titovi, Tito je naš!«

Med tem ko je maršal v spremstvu stopal na volišče, je na stotine grl navdušeno vzklikalo: »Živela Titova republika!«

Stopil je v sobo, kjer je bila volivna komisija in volivne skrinjice in pozdravil prisotne s: »Smrt fašizmu! — »Svoboda narodu!« mu vzradošeni odgovarjajo prisotni.

Ko je podal roko vsem članom volivne komisije, je maršal Tito zahteval pojasnila. Predsednik komisije razlaga: »To so volivne skrinjice za Zvezno skupščino, te pa za Skupščino narodov. Nato je predsednik volivne komisije podal maršalu gumijasto kroglico. Član volivne komisije mu, kot vsem državljanom, vzemirjemo pojasnjuje: »Tale skrinjica

je skrinjica maršala Jugoslavije Josipa Broza—Tita.

Po opravljenih volitvah je predsednik komisije dejal maršalu: »Pokažite roko.« Maršal je na široko odprl pest in pokazal, da je pravilno izvršil svojo državljansko dolžnost. Nato se je maršal poslovil od predsednika komisije in odšel v predobno. Takrat pa je izrazil željo, da bi rad prisostvoval glasovanju generalmajorja Ljubodraga Džurića. Ko je vnovič stopil v sobo, kjer se je volilo, je maršal stopil k čuvarju skrinjice, ki je stal pri skrinjici maršala Tita. »Zakaj pa ona skrinjica,« kazal je na skrinjico brez liste, »ni tako okrašena, kot je ta, ki jo vi čuvate?« — »To, Titovo, imamo vsi radi in jo čuvamo, ker je naša. Tista tam je pa tuja in ne pripada nam,« je vzradošeno odgovoril siv mož. Tito se je glasno nasmehal.

Po končanem glasovanju je maršal stopil k izhodu, kjer so ga pričakovale navdušene množice in neprestano vzklikale njemu in republikli. Veder in nasmehan se je junaki sin našega naroda med ljudstvom vrnil počasi peš domov.

Nedaleč od volišča sta se skozi množico, ki je obdajala maršala, prebila generalni poročnik Sreten Žujović in predsednik vlade Srbije Blagoje Nešković, ki sta prisrčno stisnila maršalu roko. Maršal Tito ju je vprašal, kako je v mestu, nakar mu je generalni poročnik Sreten Žujović odgovoril, da je dobro in da volitve pravilno potekajo.

Ves ta čas so številne množice ljudstva klicale federativni Jugoslaviji, republikli in njenim voditeljem. Ko je odhajal, se je maršal Tito še enkrat obrnil proti mladini in jo z mahanjem roke pozdravljaj.

Vsa Jugoslavija je odločno glasovala za Ljudsko fronto

Državljeni nove Jugoslavije, dežele enakopravnih narodov, so v nedeljo svobodno in odločno volili, zavestno in dostojanstveno glasovali za Ljudsko fronto, za demokracijo, za Zvezo ljudskih republik Jugoslavije. Glasovalo je svobodno ljudstvo, delavci in kmetje, zavedna inteligenca, vojniki in oficirji, žene in mladina, vsi ki ljubijo svojo domovino. Zmagovalci v boju so ponovno zmagali v miru. Jutri in vedno bodo zmagovali s svojimi svobodno izvoljenimi poslanci v Ustavodajni skupščini, z našo novo ustavo, osnovanim zakonom velike in srečne Jugoslavije, domovine enakopravnih Srbov, Hrvatov, Slovencev, Črnogorcev in Makedoncev.

Iz pokrajini naše države, iz mest in vasi prihajajo poročila, kako je ljudstvo ta dan na voliščih doseglo svojo zmago. V Beogradu je bilo zjutraj oblačno in je okrog 10. ure pričelo rositi. Kmalu pa je dež prenehal in ves dan je bilo vedro. Beograjske hiše so bile okrašene z zelenjem in redkokatera je bila brez zastave. Ljudje so se srečavali na cesti s pozdravom »Srečen praznik, Danes so praznovati prve svobodne volitve. Po ulicah so hodile skupine meščanov, mladine in vojakov, ki so skupaj prihajali na volišča s petjem in godbo.

Da bi bili Beograščani sproti obveščeni o poteku volitev, so razna podjetja in ustanove namestili na pročelje hiš zvočnike. Radio Beograd je sproti objavljaj poročila z vseh volišč po Beogradu in po vsej državi. Na voliščih je bilo zlasti dopolneno zelo živahno. Potrpežljivo so čakali delavci in uradniki, žene z otroci v naročju, stari in vojaki, da pridejo do skrinjice, kjer bodo svobodno odločili svoje odposlanec. Tudi bolniki niso hoteli zamuditi glasovanja in na vsako volišče jih je prišlo nekaj, ki so bili tako slabi, da so jih morali podpirati sorodniki in znanci. Med kajanim so plesali pred volišči narodna kola; najbolj vneta je bila mladina in vojaki. Glavna vojna bolnica je imela za težke ranjence posebno volišče. Sem so prinašali lažji ranjeni svoje tovariše na nosilih, da so lahko opravili svojo volivno dolžnost. Že od sedmih zjutraj je odšlo nekaj sto invalidov z zastavami in transparenti na razna odrejena volišča. Prepevali so: »Druže Tito, narodni heroju, glasat ćemo svi za listu tvoju!« Srez Zemunski ima tri kandidata Ljudske fronte. Prvi je general-lajtnant Kosta Nadj. Ko so v nedeljo glasovali v Domu slepih v Zemunu, se je slepi borec spomnil Koste Nadje iz leta 1941. »Skupaj smo jedli v Črni gori črveno konjsko meso, kako da ne bi danes glasovali za njega,« je rekel. Slepi v Zemunu so glasovali za tiste, za katere se niso bali žrtvovati niti svojih življenj, niti svoje vida.

V Zagrebu so se že ob šestih zjutraj pojavili ljudje na cesti. Prvi so bili delavci in mladina, in vzklikali »Vsi na volišče!« Že pred sedmo uro so bila vsa volišča natrpana. Povsod je bilo zelo živo. Volili so delavci, meščani, vojaki, mladina in žene. Vsi so bili dobro raz-

položeni in so dajali duška svojim občutkom. Z volišč so se vračali z vzkliki: »Srečno tovariši! Jaz sem že oddal svojo kroglico, toda ne v skrinjico za smeti.« Mnogi, ki niso mogli priti peš na volišča, so se pripeljali z avtomobili in vozovi. Odbor Ljudske fronte lastnikov avtomobilov za prevoz bolnikov. Do petih popoldne je v Zagrebu glasovalo že 88,57% volivcev.

Vsi kraji Posavine so bili bogato okrašeni z jugoslovanskimi in srbskimi zastavami. Nešteto napisov je izkazalo vse tisto, kar tamkajšnje ljudstvo čuti in misli. V vasi Jasenku je bilo z velikimi črkami napisano: »Dol z reakcionarno opozicijo! Maček, Nedić in Draža — kralja Petra verna straža!« — Ljudje so posebno skrbno uredili volivne prostore. Pazili so, da bodo v največjih in najlepših hišah v kraju. Najprej so volili stari možje, za njimi žene. Mladina je prihajala nazadnje, ker je prej delala na polju. V vasi Meljaku je bilo volišče poleg cerkve. Iz oddaljenjših krajev so vse jutro prihajale skupine kmetov in kmetic. Občleni so bili v svoje najboljšje obleke. Najprisrčnejše so pričakali volitve v vasi Vranici, kjer so hudo trpeli pod četniškim in nemškimi terorjem. Zavedali so se, da bodo s svojim glasom preprečili, da bi se še kdaj vrnilo tisto obupno stanje in vsi so volili listo Ljudske fronte. Ko so v vasi Stepojevce objavljali rezultate, je prišel kandidat posavskega okrožja narodni heroj general-lajtnant Aleksander Ranković-Marko. Ljudje so ga navdušeno pozdravili in mladina se je perila do njega in mu pela.

Volitve v Krusēvcu, kakor po celem okrožju so potekle v vzornem redu. Ves dan so po mestu hodile povorke in odločno manifestirale za republiko, za maršala Tita in za svojega kandidata, tovarišico Boso Cvetič. Mogoče nikjer drugje niso žene tako enodušno glasovale za svojega kandidata, kakor v Krusēvcu, kjer so glasovale za partizanko iz l. 1941.

Prebivalci prestolnice federalne Bosne in Hercegovine pobrateni s Srbi, Hrvati in muslimani so v prazničnem razpoloženju pričakali svoje prve svobodne volitve. Slabo vreme ni v Sarajevu motilo ljudstva, ki je navdušeno in petjem borbenih pesmi stalo pred voliščem. Že zgodaj je bilo gotovo, da bodo v Sarajevu 100 odstotno volili. Enako ugodna poročila so prihajala iz vse Bosne in Hercegovine.

Makedonski narod je po dolgih letih nadčloveške borbe, po preštanih strahotah in naporih dosegel svobodo in v nedeljo doživel svoje najvišje priznanje — svobodne volitve. Prebivalci vse federalne enote so se v velikem številu odzvali volitvam. Posebno svečano so volitve potekle v glavnem mestu Skoplju. Na mnogih voliščih je bilo glasovanje končano že ob štirih popoldne. V raznih predelih mesta, kjer prevladujejo Turki in Siptarji, je bil odstotek volivcev tudi zelo velik.

Guy de Boisson — predsednik zveze demokratične mladine

London, 11. nov. Na poslednji seji svetovne mladinske zveze je bil izvoljen Guy de Boisson, član francoskega zastopstva, za predsednika svetovne zveze demokratične mladine, ki je bila osnovana na konferenci. Boisson je član nove ustavodajne skupščine v Parizu in borec pokreta odpora.

London, 11. nov. (Tass.) Včeraj je bil na svetovni mladinski konferenci sprejet

načrt ustave svetovne federacije demokratične mladine. Med zelo živahno razpravo na večerni seji 7. septembra so obravnavali vrsto popravkov, katere so zahtevala posamezna zastopstva. Konferenca je sklenila, da mora ostati ustava v veljavi, dokler ne bo dokončno ratificirana na prihodnjem svetovnem kongresu. Zastopniki so z veseljem in z živahnim odobravanjem sprejeli uresnitve svoje nove organizacije.

V Soteski smo volili

Blato, dež, sneg. In vendar je to najvažnejši dan v zgodovini naših narodov. 11. november 1945.

Mimo mene pridrvi motor. »Živele svobodne volitve!« Ozrem se. Tudi tovarišica na motorju se je ozrla. Nasmehne se mi v bežen pozdrav. Ne poznam jo, a partizanka je, slišala sem že o njej. Tudi ona je že trpela in prezebala po naših hostah za te svobodne volitve.

Zgodaj zjutraj je še in zaradi slabege vremena leži dolina v polmraku. Krka je umazano zelena, leno se vali proti Novemu mestu. Hitim. Ob cesti stoji okrašen mlaj. Na njem napis: Živel Tito! In na drugem: Vsi na volišče! Vsi na volišče za Tita, za svobodo! Za boljše bodočnost! To so naše parole, to so vzkliki mladine, to je petje mladih grl. TITO! TITO! TITO! Najljubši vzklik naših mladincev pa je: Tito se je boril, kralj pa se je ženil!

Na hiši, kjer je volišče, izobeša tovarišica Olga zastavo z veliko peterokrako zvezdo. Tisto zvezdo, ki so z njo na kapi in v srcu umirali junaki po naših gozdovih, zvezda, s katero smo se borili in zmagali.

Soba, v kateri bomo volili, je okrašena s cvetjem, zelenjem, slikami. Nad mizo je slika maršala Tita. Vse je pripravljeno. Pričeli so prihajati volivci. Počasi, zamišljeno stopajo k volivni mizi, ženam je nekako nerodno: »Saj me še nikoli nismo volile, pa ne znamo« se nasmehne stara mamica. Da, dobro so vedeli stari oblastniki, komu je treba vzeti volivno pravico: ženam, mladini in vojski. Trem odločujočim faktorjem, ki bi jim slej ali prej utegnili spodmakniti tla pod nogami.

»Dve skrinjici sta naši — razlaga

tovarišica pred vrati. »Tretja je pa tistih, ki bi spet radi vanjo...«

»Vrzi te pa kamor hočeš!« — »Kam bom vrzel, če ne v našo... Zakaj so pa padli moji sinovi?« odgovarjajo čakajoči.

Tako prihajajo drug za drugim. In spuščajo kroglice: v prvo in drugo skrinjico: za pravico, svobodo, republiko. Malo je takih, ki še do danes niso spoznali prave poti, ti spuščajo kroglice v tretjo skrinjico: za temo, nasilje, teror, fašizem, vojno. Bledi so in nervozni, kakor tat, ki so ga zasačili. Svoje nerove ne morejo skriti. Mož, ki je zdaj stopil k volivni mizi, nima volivne pravice. Izdajalec je. Narod ga je izobčil iz svoje srede, vsi ga poznajo. Spogledamo se. Tovariš predsednik išče v volivnem imeniku: »Tovariš, tebe nimam zapisanega!« Trde so te besede. Težka je obsodba naroda, gorje tistemu, ki ga zadene. Kratek trenutek še stoji tam, bled in zravn. Potem dvigne roko in pozdravi — kakor fašist. Sram ga je, lica so mu vošeno blede.

Mnogim je odpuščeno. Bili smo velikodušni, toda vsega trpljenja pa ne moremo in ne smemo pozabiti. Volitve so potekale v miru in disciplinirano. Ljudem se je brala v obeh zavest, kako važen je ta dan za nas vse. Ob sedmih zvečer je bilo glasovanje končano.

Izid volitev je nabit na vrata volišča. Skrinjica brez liste, ljudje jo imeunjejo »priebežališče grešnikov«, je dobila 13 glasov od 181 volivcev. Pa tisti »nesrečniki« dobro vedo, kaj delajo, niso se zmotili. In vendar so se zmotili. Začetek njihovega računa je usodno napačen, zato pa je konec pravilen: poraz. Trinaest jih ne čuti z večino našega ljudstva, ki se dobro zaveda svojih težko priborjenih pravic. S. R.

Trije heroji

Srbski borec iz XVII. udarne divizije nam je poslal tole črtico iz svojega bivanja med nami v Sloveniji:

Ko popotnik stopi v Slovenijo, mu zastane korak pred njeno lepoto. Visoke planine s snežnimi vrhovi, strme, ostre skale in grebeni, zeleni gozdovi, bistri potoki in kakor modra jezero zverabijo vsakega, ki hodi po teh krajih. Vse mu je neznano, vse novo, vse ga kliče, da mu pripoveduje svoje življenje polno bajk in doživljajev.

Vsak domačin pozna do zadnjega kotička te kraje, poslednjo stezo, vsako njivico in vsak kamenček v tej lepi zemlji mu je poznan.

Nekega dne, ko smo organizirali akcijo za sekanje drv v dolini nedaleč od našega pokopališča, smo pod vrtoglavinami visinami ponosnega Triglava srečali nekega starca — Slovenca, ki je stanoval v koči nekje tam blizu. Veseli starček nam je pripovedoval zgodbe iz zgodovine strmih planin in čudnih nepristopnih skal, ki stoje kot spomeniki, ki jih je zgodovina izklesala v teku svoje neskončne dobe in življenja.

»Poglejte, otroci, te gozdove in hribe,« je govoril. »Pred dve in pol leti so tu bivali maščevalci zasuznjene naroda, požganih hiš in pobitih otrok. Tu so stražili in pazili, da se jim ne približa sovražnik. Kovali so načrte, kje in kako bodo iznenadili in napadli okupatorje. Malo jih je bilo. Mnogo manj, kakor je sedaj vas tukaj. — Vse skupaj so bili trije. Da, samo trije. Toda vendar pred temi tremi ni mogla uiti nobena sovražna kolona, ki se je pomikala tu v bližini, da je ne bi oni iz zasede napadli in iznenadili.«

Za sovražnika so bili strah in trepet. Kadar je katera sovražna edinica morala preko te doline, je bila prej opozorjena, naj pazi, da jih »trije« bandite ne iznenadijo in da tako zopet ne izgube nekaj vojakov, ki so jim drugje toliko potrebni...«

»...Še potem, po njihovi smrti, nadaljuje starček s tihim glasom, so s strahom hodili Svabi tod mimo. Se po smrti so se bali junakov, treh herojev, treh borecev za svobodo, treh stražarjev naših planin, našega zasuznjene naroda in naših domov...«

Tedaj je starček malo pomolčal, zamišljeno se je uzrl v strmo steno, ki se je navpično dvigala pred nami.

»Kako pa so umrli?« sem vprašal zamišljenega starca.

»Oj, otroci moj!« je zastokal starček: »Poglejte tisti vrh. Ali vidite tisto steno, ki se dviga proti nebu? Ali vidite tiste krivo drevo, ki je videti prav majhno tam na vrhu? Vidite, tam gori so se vsi trije objeli in tako skočili v prepad pod seboj, globok čez tisoč metrov...«

Neko noč so fašisti obkolili ta gozd. Ko se je zjasnilo, pa so se vsi zagnali, da ulove tri junake... Mnogo jih je bilo in vsi so bili do zob oboroženi. Trije heroji so se morali umakniti in štediti z municijo, kajti primanjlovanji jim jo je začelo. Končno so bili tako obkoljeni, da so se morali splaziti na ono skalo. Od tam so nato streljali in vsak strel je zadel v polno... Toda fašistov je bilo več kakor so imeli nabojev... je zaključil starček.

Te zadnje besede je s težavo izgovoril in v očeh, ki so že zdavnaj ovenele, so se zalesketale solze...

Zmaga Ljudske fronte - utrditev volje Tržičanov

Industrijsko mesto Tržič na Gorenjskem je v času prejšnjih režimov živelo zapostavljeno življenje, kateremu so dajali smer protiljudski oblastniki. Ti mogočnejši so se v času okupacije spet znašli v nasprotnem taboru delovnega ljudstva, v taboru odpadnikov slovenskega naroda, v taboru izdajalcev in hlapcev. Danes je v Tržiču drugače, sila delovnega ljudstva so se sprostile in zavestno posegale v tok dogajanja. 11. novembra je ljudstvo dokončno potrdilo svojo oblast.

Mesto samo je bilo v tednu pred volitvami v znaku priprave za veliki dan zmage. Delavci so v prostem času pridno izdelovali okraske za tovarne in hiše. Mladinke so pletle vence, naši borci pa so jim nabirali smrečje. Skoraj ni bilo hiše, kjer ne bi visela okrašena slika maršala Tita, povsod so plapolale zastavice. Posebno okusna je bil okrašen Mestni dom. Nad tovarno predilnice in tkalnice je v noči žarel velik simbol naše zmage. Tudi ostale tovarne so si z okrasitvijo nadele slavnostno lice.

V soboto zvečer je navdušenost prebivalstva dosegla svoj višek, ko je v močnem sprevedu korakalo ob godbi, med petjem in vzkliki po ulicah. Ta mogočen pohod tritisoč glave množice je potrdil tik pred odločitvijo svojo neomajno voljo za novo Jugoslavijo ter zadušil še tistim maloštevilnim posa-

meznikom vsako upanje na »spremembo«, s katero se je tolažila reakcija. Po končanem govorih se ljudstvo kar ni hotelo raziti. Vzdikalo je, prepevalo, borci so plesali Titovo kolo.

V nedeljo, na dan volitev, so se vrstili sprevedli. Žene, mladina, delavci ter ostali meščani so se zbirali že v rani zori ter v navdušenem razpoloženju krenili na volišča. Zato je bilo že v prvih jutranjih urah oddano pretežno število glasov. Zvečer se je ob razglasu izida volitev ponovno zbralo prebivalstvo, ki je prekipevalo v svojem veselju in zadovoljstvu. To je bil izraz prej zatiranih delavcev predilnice in tkalnice, tovarne »Peko«, »Trio«, usnarjev, kovinarjev, obrtnikov, naprednih demokratičnih tržičkih meščanov, žen, ki so se prvič ob tako pomembnem dogodku izrekle za lepšo bodočnost svojih otrok in borbeno mladino, ki je v vojni največ žrtvovala.

Rezultat 91,65% za Ljudsko fronto ob 99% udeležbi predstavlja mogočno zmago Tržičanov, ki so še do letošnjega maja trpeli pod samopašnim neomejenim gospodstvom okupatorskih priganjav in domačih izdajalcev Ammana, Stranskija in drugih.

Še danes plapolajo v Tržiču zastave, kajti izvojevana zmaga ni trenutnega značaja, temveč pomeni trajno utrditev moči delovnega ljudstva in njen srčnejši jutrišnji dan.

Zmaga Fronte - republika Slovenija v Zvezi ljudskih republik Jugoslavije